

[Kirsten Jacobsen]

– det kan statsministeren selvfølgelig ikke vide, for statsministeren har ikke været oppe at se på det, men det kunne statsministeren så gøre – noget af det, der er allerværst, er den fuldstændige modløshed, og at samfundet er gået totalt i stå, og – det er et dårligt udtryk, men jeg kan ikke finde et andet – at dødsspiralen kører for fulde sejle, og det er den, man skal stoppe. Alttså, man skal give færingerne håbet om, at der også bliver et færøsk samfund, som er andet end et frilandsmuseum, i fremtiden. Og det har man ikke evnet fra den danske regerings side.

Der er altså ikke bare en økonomisk side af denne sag, der er sandelig også en pædagogisk opgave, og den består i at få færingerne til at forstå, at man ikke kaster gode penge efter dårlige bare for at tilgodese nogle kreditorer. Det er den opfattelse, færingerne har. Og det kan man faktisk godt forstå, når man ser tallene. Når man ser, hvad der skete med tilførslen af danske penge til de to banker, og ved, hvordan den aktieemission imellem dem fandt sted, kan man godt forstå, at færingerne spørger sig selv, om Danmark havde en eller anden overordnet politisk strategi om at hjælpe Den Danske Bank, fordi Den Danske Bank i andre tilfælde havde hjulpet den danske regering. Jeg ved ikke, om det er sandt, men den tankegang kan man godt forstå færingerne får. Og regeringen har ikke gjort noget for at aflive myterne, hvis de ikke er sande. Det burde regeringen ellers gøre på en troværdig måde.

Jeg vil gerne sige til statsministeren, at når Fremskridtspartiet har kritiseret den måde, man hjælper Færøerne på, gang på gang, er det, fordi vi ikke mener, det er tilstrækkeligt. Man ser ikke alvorligt nok på det, man tager ikke i betragtning, hvad kommunernes gæld er, hvad de offentlige selskabers gæld er, og hvad husgælden er.

Jeg er nødt til at sige til statsministeren, at det virker på den almindelige færing utrolig uretfærdigt og underligt, at den eneste hjælp, de får, når det gælder husgælden, er en løbetidsforlængelse, og så kan de blive sat under økonomisk administration, hvorimod de skal se på, at store firmaer, som har været med i det vilde ræs, kan få gældssaneringer på 100, 200 og flere hundrede mio. kr. – selskaber, hvorom den færøske befolkning ved at det i hvert fald ikke er nogen det er synd for. Hvis statsministeren ikke kender nogen af dem, skal jeg efter debatten give ham en liste over dem.

Der findes en dansk lektor på Handelshøjskolen i København, som har gjort sig den ulejlighed at lave en stor og diger rapport om Færøerne og Færøernes krise og har opstillet nogle løsningsmodeller. Jeg er meget enig med lektor Lise Lyck i hendes undersøgelse og i hendes vurdering af sagen, og jeg kunne godt tænke mig at få statsministerens kommentarer til rapporten – jeg var overrasket over, at Politisk-Økonomisk Udvalg ikke selv havde sørget for at få dem – men det kan jo være, statsministeren allerede har læst den.

Endvidere vil jeg gerne sige til statsministeren, at når man ser på de tiltag, der er, og man har en oprigtig vilje og lyst til at hjælpe færingerne – og det er det, statsministeren siger regeringen har – så må man også spørge: Går hjælpen til de rigtige? Jeg er enig med statsministeren i, at det er det færøske landsstyre, som skal udmønte aftalerne, men statsministeren, som har sendt pengene og stillet krav, kan jo også stille krav om, hvordan den udmøntning skal ske, således at vi undergår den massive udvandring til Danmark af de unge og de arbejdsføre færinger, som finder sted i øjeblikket, og som medfører, at den onde cirkel, jeg talte om før, accelererer, fordi modløsheden bliver større og større.

Derfor kunne jeg godt tænke mig, at man tog nogle initiativer til at sikre, at prioriteringen på den færøske finanslov blev sådan, at der var rimelige overlevelsesmuligheder på Færøerne for dem, som enten ikke er i arbejde eller kan få arbejdsløshedsunderstøttelse eller pension, så man ikke skal opleve, som statsministeren jo har fået rapporter om fra rigsombudsmanden, at fattigdommen – den rigtige fattigdom, som vi slet ikke kan lide at tale om – simpelt hen breder sig ude i yderkanten af øerne. Man kan også meget let ved selvsyn få et indtryk af den, hvis man kører rundt på øerne.

Det kan heller ikke nytte noget, hvis man vil have det til at gå, at man stiller nogle krav, som i og for sig medfører, at man opnår den modsatte virkning af det, man har tilsigtet. Når man stiller krav om besparelser på 7 eller 9 mio. kr. til færingerne, kan jeg ikke forstå, at det så er så afgørende, at det skal opfyldes på en helt bestemt måde. Jeg kan ikke forstå, at det mærkværdige lovforslag om reduktion af fiskernes mindsteløn, som man jo næsten kunne skrive en bog om tilblivelsen af, er så vigtigt